

ÖZEL SAYI

TRAKEL BÜLTEN

Olca Yegin'in Anısına

Kasım 2015

Olcaý Hocam;

Seni unutmadık, unutmayacağız...

Burada sana, seni sevenlere, seni tanıyanlara, hatta tanımayanlara; seni ve senin hakkındaki duygularımızı anlattık.

Kelebeklerin kanatlarında yaşıyorsun bizim için...

Nur içinde yat...

Bir grup kelebeksever ...

OLCAYLI

Ahu İLBEYİ

Bize bir garezi yok dili geçmiş zamanın, kırılganlığımız var dili geçmiş zamana. İçinde Olcay geçen tüm cümleler “di”lerle kuruluyor artık. Babaydı, arkadaştı, yoldaşı. Kelebekçiydi, çocuktu, fotoğrafçıydı, doktordu. Gülten’inin yarıydı, yareydi, “di, di, di”...

Fotoğraf: Oktay Subaşı

Ne şans ki; kelebeğe ilk başladığımda, Trakel’de tanıdığım; ufak dokundurmalar, göndermeler ve şakalar yaptığım bu amcaya çok merak duydum. Aslında sadece onunla konuşmak için forumda kelebek sorduğum da olmuştur. Ve nihayet henüz yüz yüze tanışmadığım Olcay Hoca, ilk defa Hatay’a, Çokgözlü Lübnan Mavisi için geldiğinde kendisiyle tanıştım.

O arazide beni şaşırtan bir olayı paylaşmak isterim.

Olcay Hoca, Kleopatra’nın fotoğrafını çekmek için inanılmaz bir efor harcadı. Buna anlam verememiştim; sonuçta Kleopatra her yerde vardı ve Olcay Hoca ‘BABA’ kelebekçiydi. Kleopatra’sı nasıl olmazdı!!! Bu Olcay Hoca’dan öğrendiğim ilk dersti. Kleopatra her yerde çoktu ama farklı bir alt türü sadece Doğu Akdeniz bölgesinde mevcuttu. “Kleopatramız yok diye dalga mı geçiyon?” dedi☺ “Bak Gülten eğleniyo bizimle!!” Yüzümdeki şaşkınlığın dağılmasını istedi biraz da sanırım. Daha sonra bir kelebek bulsak ta Hatay’da, Olcay Hoca’yı bir daha görsək diye kelebek kovalarken, Facebook’ta Olcay Hoca’dan bir mesaj aldım “Hazıranda Hakkari’ye gidiyoz, sen de gel” dedi. İlk şehir dışı kelebek arazim Gültenli-Olcaylı bir gezi idi ve çooook ayrıcalıklıydım. Birincisi çaylaktım, ikincisi Olcay Hoca beni seviyordu. Ben ayrıcalıklarımı bu gezi boyunca yaşadım. Nerede bir nadide kelebek görse “Ahu gel gel bunu çek, Ahu gel bunu da çek!” dedi. Gözetildim. Size muhteşem Hakkari gezimizi anlatmayacağım, ancak anmadan da geçemedim☺

Olcay Hoca’nın evine misafir olarak gittiğim, “di”li geçmiş zaman kipiyle kullanacağım anımı paylaşmak istiyorum. Ne kadar gözlerim dolarak yazsam da bu satırları çok eğlenceli ve muhteşem bir gündü.

Antalya’ya hizmet içi eğitim seminerine gittiğim sıralarda, iş ve aynı zamanda oda arkadaşım ile ne yapsak diye düşünürken (Antalya’nın değişik alternatifleri arasından) dedim ki; seni biriyle tanıştıracığım ve ömrün boyunca ben böyle biriyle tanıştım deyip göğsünü gere gere gezeceksin☺ Tamam dedi ve Gülten Hoca’yı aradık, sağolsun bizi gardan aldı, oradan müzeye gittik, gezdik... (Gülten Hoca ile ilgili bir ton şey yazılabilir ancak; Gülten’siz Olcay, Olcay’sız Gülten olmaz. O sebeple es geçiyorum). Sonra da atladık, çam ağaçları arasında bahçesinde bitki çeşitliliği oldukça fazla olan bir eve gittik, kapıyı açıp içeri girdik. Bizim delikanlı yüzünü duvara vermiş, sırtını bize; elinde bir saz ile uğraşıyordu. Ben diyeyim 100, siz deyin 300 saz gözüme çarptı. İçimden “müzik evleri mi var acep, saz mı satıyorlar” diye düşünürken; Olcay Hoca hissetmiş olmalı ki “bu benim merakım, değişik ağaçlardan değişik ustalara yaptırdığım saz koleksiyonum” dedi. İşte o zaman Olcay Hoca’nın “di”lerine biri daha eklendi, Olcay Hoca müzisyendi aynı zamanda.

Olcay’lı hiçbir anı acıtmaz, Olcay’lı her anı en kötü ihtimalle tebessümdür. Gülten Hoca’nın bergamot reçellerinden tadarak (süper yapmıştı), yaptığı çayları yudumlarırken bir yandan, Olcay Hoca sazi da kattı sohbe. Sonra Gülten Hoca söyledi. Çokta güzel söyledi.

Her zaman beraberlerdi; sazın adı Olcay'sa sözü de elbet Gülten olmalıydı. Gülten Hoca'dan o gün bir şey duydum "Olcay saz çalışıyor diye, ben de gittim ney aldım, çalıştım çalıştım ses çıkaramadım, zorlandım, eşlik etmek için daha kolay bir şeyi seçtim; kaval çalışıyorum" dedi. Zaten hep öyle değiller miydi? Olcay saz çalarsa, Gülten kaval çalardı. Olcay kelebekle ilgilenirdi, Gülten'se bitkilerle. Olcay Hoca'nın saz koleksiyonu varsa, Gülten Hoca'nın da sesi ve resimleri vardı. Yaklaşık bir hafta kaldığım Antalya'da ne yaptığım kuş arazisi ne de Antalya'nın havası, suyu, ne gece hayatı, ne müzesi bende bu kadar büyük bir etki bırakmadı. Sıra dışı birkaç saatin, güzel sohbetin, sanatın büyüyle Hatay'a döndüm...

Dönüşte ne mi yaptım? O kadar büyülenmişim ki "ben de sanatla uğraşacağım arkadaş" diyerek özel resim dersleri almaya (Gülten Hoca'nın da yağlı boyaları etkili oldu) başladım. Ancak anladım ki; çok yönlülük ya da farklılık sadece birkaç kişiye özel.

Olcay farklıydı, Gülten sıra dışı...

Antalyalı cümlelerde, sazda, sözde, semahta, bergamotta, resimde, çiçekte, kelebekte, çocukta, ağaçta, evde akla hep o düşecek. Alaylı, mektepli çekişmeleri olmayacak artık. Olcay'lılar olacak. Olcay'la arazi yapmış olanlar ve diğerleri. Yaşadığımız sürece attığımız her adımda artık akla hep Olcay düşecek. Belki ilk aşkım değil ama kesinlikle son aşkım.

Hayatımda büyük değişiklikler yaparak gittin. Her şey için teşekkürler...

Delikanlım!

*Senin kafanın içi yıldızlı karanlıklar kadar
güzel, korkunç, kudretli ve iyidir.*

*Yıldızlar ve senin kafan
kâinatın en mükemmel şeyidir.*

Nazım Hikmet

“Baki kalan kubbede hoş bir sada imiş”

Oktay SUBAŞI

Kelebek fotoğrafı çekmeye 2006 yılında başlamıştım. Çektiğim fotoğrafları Fotokritik fotoğraf sitesinde yayınlınca kısa sürede bugün halen kelebek gözlemciliği ve fotoğrafçılığı yapan birçok arkadaşla tanışmıştık. Fotokritik’te ülkemizde kelebek gözlemciliğini başlatan bir ortam oluşmuştu. Yahoo’da “Kelebek Gözlemciliği Grubu” da vardı; ama Fotokritik kadar faal değildi. Büyük heyecanla çektiğimiz fotoğrafları yayınlıyor ve yorum bölümüne yazan arkadaşlar sayesinde

kelebekleri öğrenmeye çalışıyorduk. Bu yorumları yapanlar arasında en dikkat çekenlerden biri de “Deliderviş” ti. Hocamın adını çok sonraları öğrenmiştim. 2007 yılında kelebekleri öğrendikçe ilgim daha artmış ve neredeyse aralıksız dört-beş ay boyunca kelebek çekmiştim. Çektiğim kelebeklerin birçoğunun Doğu Anadolu’da görülen türler olduğunu yayınladıkça yapılan yorumlardan öğreniyordum. Fotokritik’teki arkadaşlarla samimiyetimiz ilerlemiş bazı arkadaşlarla telefon ve maillerle de görüşmeye başlamıştık.

2008 Temmuz ayı sonlarında Olcay-Gülten YeğİN Hoca’larım ve Ufuk Karaca ile Van’da arazi yapmaya karar vererek buluştuk. Bitlis dışındaki ilk arazimdi. Olcay Hoca’yla arazi yapanlar her arazide mutlaka hedef türleri olduğunu bilirler. Bu ilk arazimizdeki hedef türleri Rose’nin Çokgözlüsü ve Şehzade idi. Ben iki kelebeği de görmemişim. Şehzade’yi Almanların kelebek kitabının kapak fotoğrafından biliyordum. Olcay Hoca kelebekleri bulabileceğimiz muhtemel alanlar hakkında ön araştırma yapmıştı. Her zaman çok iyi ön çalışma yapar, arazi notları alır ve kelebeği neredeyse gidip bulacağımız şekilde araziye çıkardı.

Önce Gürpınar’da Rose’yi aradık. Acem Çokgözlüsü’nü, Rose’nin Çokgözlüsü’ne benzeterek büyük bir heyecanla çıktık. Daha sonra Şehzade için Çatak’a geçtik. Hemen hemen her vadi ve çeşmede duruyor ve kelebek arıyorduk. Bu arazide tespit ettiğimiz alanlar daha sonraki yıllar neredeyse hiç değişmedi. Değişen sadece, nerede, hangi türleri ne zaman bulacağımız bilgisi oldu. Çatak arazisi ben ve Ufuk için çok verimli geçiyordu. İkimiz de çok sayıda kertik yapmıştık. Olcay Hocam tanımlıyor ben ve Ufuk çekiyorduk. Sonraki yıllar aynı alanlarda defalarca gözlem yaptığım halde bu ilk Van arazisindeki kadar bol kelebeğe bir daha hiç rastlamadım. Çatak’ta ilk gün Şehzade’nin olabileceği alanı taramış fakat bulamamıştık. Ertesi gün öğlene kadar zamanımız vardı. Erkenden Şehzade’yi görme ihtimalimiz olan araziye gittik. Öğlene kadar tüm aramamıza rağmen bulamayıp dönüşe geçtik. 20 km kadar Çataktan uzaklaşmıştık. Rose’nin Çokgözlüsü diye çektiğimiz kelebeğin Acem Çokgözlüsü olduğunu Olcay Hocam fark etmiş, Şehzade’yi bulamamanın da burukluğu ile dönüş yolunda ilerlerken, Fotoğraf makinelerinden çektiğimiz fotoğraflara bakıyorduk. Gülten Hocam; “Olcay, çok yıpranmış bir Cadı kanat üstü çekmişim bakar mısın” diyerek makineyi Olcay Hoca’ya uzattı. O an görülmeye değerdi. Olcay Hocam bakar bakmaz kelebeğin Şehzade olduğunu anlamış ve “Gülten bu boşanma sebebidir” derken kahkahalar arabada bitmek bilmemişti. Şehzade’nin kanat üstü çok yıprandığı için renkleri solmuş ve kanadının bir bölümü parçalanmış olduğu için, Gülten Hoca’m kelebeğin Şehzade olduğunu fark edememişti. Ufuk’un otobüsünün hareket saatine az bir zaman kaldığı için geriye de dönememiştik.

Ertesi yıl mayıs ayında Zegris ve Romanov Gelinciği için Bitlis'te Olcay ve Gülten Hocalarımla arazi yaptıktan sonra, geçen yılki tecrübeyle daha erken tarihte, Şehzade için tekrar arazi yapmaya karar verdik. Temmuz başlarında Tatvan'da buluştuk. İlk sürpriz Bitlis'te Fırat Bakırını bulmak oldu. Çatak'ta bir önceki sene Şehzade bulduğumuz alanda aramaya başladık. Saatlerce aramamıza rağmen bulamamıştık. Olcay Hoca'm, "siz burada kalın, ben biraz daha aşağılara bakıp geleyim" diyerek arabayla ayrıldı. Ayrıldıktan çok kısa bir süre sonra, bir anda Gülten Hoca'm ve benim tam karşımızdaki çamura, Şehzade tüm güzelliği ile gelip kondu. Gülten Hoca'mın "Şehzade" çığlığı hala kulaklarımda. Hiç ara vermeden Şehzade'yi fotoğraflıyor, arada cep telefonu ile Olcay Hocama ulaşmaya çalışıyorduk. Büyük ihtimalle vadi içlerinde olduğu için ulaşamıyorduk. Şehzade arada uçup tekrar geri gelip çamura konuyordu. Gülten Hoca'm artık fotoğraf çekmeyi bırakmış video çekiyordu. Olcay Hoca'ma ulaşamıyorduk. Bu arada Şehzade uçtu ve geri gelmedi. Olcay Hoca bir süre daha geçtikten sonra geldi. Buruk bir sevinç içindeydik. Olcay Hoca'mla bir süre gelir diye bekledik; fakat geri gelmedi. Başka bir birey de göremeyince araziye tamamlama kararı verip Van'a döndük. Olcay Hoca ikinci sene de Şehzade'yi çekememişti. Ancak 2010 yılında üçüncü kez Şehzade için geldiğinde Çatak'ta ayrı bir alanda pırl pırl bir Şehzade fotoğrafı çekerek hedef türlerinden birine ulaşmış oldu.

Olcay Hoca'mla daha sonraki yıllarda da farklı şehirlerde farklı hedef türler için çok sayıda arazi yaptım. Bulduğumuz ve bulamadığımız türler oldu.

Bu araziler içinde, benim için en keyifle geçen arazilerden biri de 2011 yılında Olcay-Gülten Hocalarım ve Murat Genç ile yaptığımız ilk Hakkari gezisiydi. Temmuz ayında Tatvan'da buluşup buradan yol boyunca gözlem yapa yapa Hakkari'ye geldik. Bu sefer de Murat için Hakkari'ye geçmeden Çatak'ta Şehzade'yi arayıp bulamamıştık. Hakkari için Olcay Hoca'nın çok sayıda hedef türü vardı; ama bu sefer en önem verdiği tür "İranlı Turan Mavisi" idi. Çok sayıda kertik yapmıştık; ama Olcay Hoca'm Arabada Mergan Yaylası'na çıkarken bulamadığımız "*Turanana cytis*"in adını sürekli tekrarlıyor, çok söylersek buluruz diyordu. Mergan Yaylasına geldiğimizde arabayı park ettiğimiz alanın hemen yanındaki çamur alana çok sayıda kelebeğin konduğunu görüp hızla oraya yürüdük. Olcay Hocam uzaktan "*Turanana cytis*" diye bağırarak, seri modda fotoğraf çekmeye başladı. Ben ve Murat ise kelebek topluluğu içindeki kelebeğin "*Turanana cytis*" olup olmadığından emin olmak ve iyi bir açıdan güzel bir fotoğraf çekebilmek için dikkatle yaklaşmaya çalışıyorduk. Kelebeğin *Turanana cytis* olduğundan emin olduğum anda, makineyi kelebeğe doğrultur doğrultmaz kelebek uçtu. Sadece kanadı kapalı yandan bir poz çekebilmişim. Nereye gittiğini takip edemedik. Bir iki saat aradık, bulamayınca geri döndük. Her arazide birçok şey öğrendiğimiz Olcay Hoca'mdan böyle durumlarda önce fotoğraf çekip sonra türlere makineden bakmanın ne kadar önemi olduğunu fazlasıyla öğrenmiştik. Daha sonraki yıllarda Hakkari'ye üç defa daha gitmeme rağmen "*Turanana cytis*"i göremedim. Olcay Hoca'mdan öğrendiğim azimle aramaya devam ediyorum.

Olcay Hoca'mla en son 2013 yılında Van'da İran ateşini çektikten sonra Tatvan'da buluşup Siirt arazisi yaptık. Siirt Olcay Hoca'mın Türkiye'de gözlem yapmadığı tek il olarak kalmıştı. Çok sıcak bir havada "Akdeniz Mücevher Kelebeği" kertiği yapmışım. Yıllardır konuştuğumuz; ama nedense gerçekleştiremediğimiz Adilcevaş ilçesinde "Küçük Yalancı Apollo" arazisini yapmak maalesef kısmet olmadı.

Derviş bilgeliğiyle çok şey öğrendiğim hocamı bir kez daha rahmetle ve minnetle anıyor, başta Gülten Hoca'ma ve sevenlerine sabırlar diliyorum...

Olçay Hoca'mın Anısına

Ufuk KARACA

Merhabalar arkadaşlar,

Olçay Hocam anısına kendisiyle ilgili bir yazı yazmam teklif edildiğinde ne yazabilirim diye çok düşündüm. Çünkü kendisi çok değer verdiğim ve saygı duyduğum kişilerin başında gelir. Vefatı beni çok üzdü. Aramızdan çok erken ayrıldığını düşünüyorum. Hala kaybını tam olarak sindirebilmiş değilim. Arayıp "sizin oradan iki türüm var, hala bulamadınız mı?" diyecek sanıyorum.

Yakın arkadaşlarımla paylaştığım için bilirler Olçay ve Gülten Hocam değerli dostum Oktay la birlikte ilim dışında yaptığım ilk arazi çalışmamda tanıştığım ve kelebek sevgimi pekiştirerek devam etmemi sağlayan insanlardır.

Kendisiyle 2008 yılından bu yana bazen Antalya da bazen Van da bazen Erzurum da bazen Rize de bazen Kırklareli' de defalarca arazi yaptım. Yaptığı işe ve insanlara sevgi ve saygısı üst düzey insanlardan birisiydi. Kendisiyle arazide olmaktan, sohbet etmekten her zaman keyif aldım.

Olçay Hoca' mın benim için en öne çıkan özelliği insan sevgisidir. Bazı olaylarda kendisine saygısızlık edilse de insanları olduğu gibi kabul edip kimseyi kırmadan sevmekten yana olduğunu bana ısrarla söylemiştir.

Çok fazla söyleyecek söz bulamıyorum. Tanıma şansına erişen arkadaşlarım zaten benimle aynı fikirdedirler eminim. Bundan sonra kendisi için dua edip, Allah'tan rahmet dilemekten başka elimizden bir şey gelmez. Hayatını dolu dolu yaşamış, ardında kendisini seven sayısız insan, bilimsel çalışmalar, pek çok öğrenci, kendisi kadar sevdiğim ve saygı duyduğum bir eş, iki oğul bir gelin ve bir torun bıraktı. Tüm sevenlerinin anılarında yaşamaya devam edeceğine inanıyorum.

Tüm sevenlerine sabırlar dilerim.

Harika kelebek fotoğrafları görürdüm bir fotoğraf paylaşım sitesinde. Harika bir portfolyo derdim kendi kendime. Okudum ve ezberledim nick ismini, takip ettiğim fotoğrafçılar arasına aldım o ismi.

Delidervis

Murat GENÇ

Benim adını duymadığım türleri görmüş çekmiş ve tanımlamıştı. Kelebekler gibi çiçekler ve memleketin eşsiz manzaralarının da olduğu portfolyosunu kaç kere inceledim bilmiyorum. Sadece kelebek değil ülkemizin her değerini ayrı takdir edip kıymetini bilerek fotoğraflamasını, içtenlikle anlatmasını dinlemek ayrı bir keyifti Olcay Hocadan. Tanışmak ise Kafkas fistosu çekimlerine nasip olmuştu 2011 senesinin serin bir mart ayında Rize’de.

Hava serin ve hafif çiseli, ilk gelen Olcay Hoca oldu ertesi günkü arazi çalışmasına. İndi ve iner inmez de hemen Çayeli’ne, hedefe yönelelim dedi. Kelebek çekmek için saat geç olsa da araziye tanıyalım, belki konağında bir tanesini buluruz dedik ve yola girdik. Kendimce Olcay Hoca’dan alınacak örneklerin

belki de ilki ama asla sonuncusu olmayacak bir öğretisi idi.

Ve bir diğer arazi çalışmamızı da Van ve Hakkari illerinde gerçekleştirdik. Bulduğumu çektiğimi gördüğümü ve çektiğimin neredeyse tamamını sordum. Sabır ve bendeki heyecanı en derininden paylaşıp hali ile iki gün boyunca hem ekibin lideri, neşesi ve yeri geldiğinde şoförü de O’ydu. . .

Hakkari arazi çalışmamalarımızdan bir sürü öğreti ve onlarca güzel an ve unutulmaz hatıralar kaldı. Belki onlarca yıl sonra kendimi gelmeyi hayal ettiğim noktadaydı Hocam. Kimi arazide 3000 m de Berçelan Yaylasında piknik yapan bir grup gencin sohbetine eşlik etti. Gençlerden bağlamalarını istedi; bir türküyü de beraber söyleyelim dedi. Yer Hakkari, rakım 3000 m ve Olcay Hoca’nın elinde bağlaması ile eşlik etmişiz yörenin gençlerine “ Bu Gala Daşlı Gala” türküsü ile. İnsanlığıyla samimiyetiyle unutulmayacak anlar kaldı Olcay Hoca’dan yanımda.

Bir başka gün bir dinlenme anını süt sağan Berivanların çadırlarının yanında geçirdik. Sevdik bize ikram edilen soğuk yayla ayranıyla doğayı, aldık hatıramıza Olcay Hocam sayesinde anıların en unutulmazlarını. İstenmeden ikram edileni geri çevirmek olmaz dedi. İçtik beraberce sürünün çobanıyla sohbet ederek.

Olcay Hoca olmadan da kelebek çekeceğiz. Tanımlamaya yeni türler bulmaya çalışacağız. Onsuz kelebekler yine uçacak, arazi çalışmaları yapacağız ama O'da olsaydı bir başka olacaktı araziler. Sabrıyla, babacanlığıyla, sevecenliğiyle anlayış ve hoşgörüsüyle daha bir başka olacaktı çalışmalarımın tadı. Kişisel sitesinde yer vermesi en büyük onur iken arazi çalışmalarında beraber olmak da ayrı bir gurur kaynağıydı benim için. Emekliliğinden sonra gelip Rize'den kalan iki türünü çekecektik. Kitap çalışmaları için iste en güzelini yeniden çekeriz Hocam demiştik defalarca ama Siz gelin de Sizle olsun en güzeli demiştik her zaman. Biz Sensiz çektik Hocam ama Sen olsaydın bir başka güzel olacaktı bu araziler. Bir başka güzel çekecektik, bir başka keyif alacaktık. . .

Selam ve dualarımızla kal Hocam...

Olcaý Hoca'mın ardından;

Hakan YILDIRIM

Fotoğraf: Oktay SUBAŞI

İlk kez 2009 yılında Kocaeli de bir arazide karşılaştım kendisiyle. Karşımda zayıf, kibar, mütevazı bir adam buldum. Bir taraftan kelebekleri çok iyi bildiğini biliyorum ama bakıyorum hiç bir kibri yok. Gördüğünü söylüyor, paylaşıyor hatta soruyor.

Daha sonra pediatri profesörü olduğunu öğrenince şaşkınlığım ve hayranlığım bir kat daha arttı. Tıp camiasını görmüş biri olarak, bir hocanın bu kadar mütevazı olabileceğine inanmakta gerçekten zorlanıyordum.

Yıllar geçtikçe onun diğer yönlerini de tanıma fırsatı buldum. Bağlama sevdalısıydı bir kere. Bir koleksiyonu vardı ve çalmayı, söylemeyi de seviyordu.

Kelebekleri değil sadece insanı da seviyordu, doğayı da, türkülerini de, bilimi de, öğrencilerini de... Eşi Gülten hanımla birlikte fırsat buldukça, kelebeklerin peşi sıra dağlara, doğaya atıyorlardı kendilerini. Bu yönleriyle emeklilik hayallerimi de şekillendirmeye başlamıştı kendisi.

Olcaý hoca gibi olmak diye bir kavram oluşmuştu kafamda.

Kavgacı değil sevecen, ketum değil paylaşımcı, ayırıcı değil birleştirici, eleştirel değil yapıcı...

İki anımı da burada paylaşmak isterim;

İsparta Dedegöl Dağı'nda, *Polyommatus iphicarmon*'un ilk kaydını almış ve sitemize yüklemişti. Ben de Antalya'da tatildegdim o esnada. Dönüş yolunda yolumu değiştirip bu nadir türü çekebilmek için plan yapmaya başladım. Olcaý hocamı aradığımda hemen yolu tarif etmeye başladı, koordinat almadığı için tüm detayı ile anlatmaya çalışıyordu. Ertesi gün sahaya giderken de defalarca aradı ; 'Ne yaptın? 'Buldun mu ?' diye. Nihayet bulup çekince arayıp teşekkür ettim. Benim kadar sevindi. "Hakancan" diyordu bana, birçok kişiye söylediği gibi en sıcak haliyle.

Erzurum İspir'de buluşacaktık, Olcaý hocam ve pek çok kelebekçiyle birlikte. Bizim ekip kelebek çeke çeke vardık buluşma yerine. Oldukça kalabalıktı otel. Herkes birbirine fotoğraflar gösteriyor, konuşuyordu. Biz gelince, bizi de sıcak bir şekilde karşıladı. Ben bir yandan elime batan kıymıkla uğraşıyorum. İğne sordum ortaya. Bir anda seferber oldular Gülten hanımla birlikte. Gülten Hanım iğneyi bulup getirdi hemen. Uğraşa uğraşa çıkardı kıymığı.

İşte böyle biriydi Olcaý hocamız.

Üzöldüğüm iki şey var;

Biri, onun dernek hayalinin gerçekleştiğini görememesi (umarım bir gün bunu bizler gerçekleştir ve onu orada da yaşatırız)

Diğeri de; onu Antalya'da ziyaret edememiş olmak.

Çok erken kaybettik onu. Yapacağı çok şey, bize öğreteceği çok şey vardı. Ondan örnek alacağımız da çok şey var.

Düşündükçe hüzünle doluyor içim.

Hoşçakal Olcaý Hocam...

YAKIŞIKLI BİR DELİKANLI

Ali ATAHAHAN

Subaşı Kuş ve Kelebek Gözlem Derneği

Fotoğraf: Oktay Subaşı

Fotokritik adlı fotoğraf paylaşım sitesinin ilk kurulduğu yıllarda kelebek gözlem ve fotoğrafçılığına ilgi duyan kişi sayısı neredeyse elle gösterilecek sayıda idi. 2006 'da Antalya civarından kelebek fotoğrafları paylaşmaya başlayan Deliderviş, kullanıcı adıyla da ayrıca ilgi çekiyordu. Yurdumda 2000 yılından itibaren gelişmeye başlayan kelebek gözlemciliği, fotoğraf alanında da kendini gösteriyor, paylaşımlar devam ettikçe kelebeğe ilgi duyan insanların sayısı artmaya devam ediyordu. Kısa sürede Antalya'ya ait pek çok tür bir fotoğraf sitesi olan Fotokritik'te kendine yer buldu.

Sanal ortamda başlayan fotoğraf paylaşım ve bilgi alışverişi, gerçekte de bir araya gelmeliydi. Nihayet 2007 yazı sonunda bir tıp kongresi yollarımızı Antalya'da kesiştirdi. Deliderviş ile yüz yüze tanışma vakti gelmişti. Şehir merkezine biraz uzak olmamıza rağmen, merkeze gideceğim günü beklemeden, bir gün öncesinde çalan telefondaki ses "Ben Olcay YeğİN, girişteki bekleme yerine gelebilirsen, masada yalnız oturan mavi gömlekli, yakışıklı bir delikanlı göreceksin" diyordu. Toplantı

salonunu terk edip dışarı çıktığımda karşımda babacan bir edayla gülümseyen Olcay Hoca'yı buldum. Normalde cumartesi günü merkeze gidip, orda tanışmak sohbet etmek için buluşacaktık. Ancak bu kibar beyefendi, cuma gününden toplantı yerime kendi gelecek kadar ince idi. Bu tatlı sürprizin arkasından ana sürpriz de gelecekti; "cumartesi günü bir yerde oturacağımıza, birlikte arazi yapalım" teklifine tabii ki hayır denmezdi.

Osmanlı Ateşi (*Lycaena ottomano*) Ali Atahan

Kelebekçi, ekipmanını her zaman yanında bulundurmalı! Sabah Olcay Hoca ve Gülten Hanım ile buluştuk, ardından rotamızı Toroslar'a doğru çevirdik. Alanya'dan kuzeye doğru yol aldık. Neler görebiliriz üzerinde pek durmadık açıkçası; maksat muhabbet olsun, biraz kelebek görmek olsun, birkaç fotoğraf çekmek olsun fikri daha ağır basıyordu. Tabii her kelebekçinin, zaman zaman gizli de olsa, daha önce görmediği bir tür ile tanışıp fotoğraflama isteği illaki vardır. Toprak bir yola sapıp ilerlerken, yol kenarında bulunan devasa böğürtlenlik üzerinde uçuşan onlarca kelebek ile karşılaştık. Kim var kim yok

kontrolü için dürbünü doğrultmam ile heyecan tavan yaptı. Böğürtlen çiçekleri üzerinde konup beslenen 3-4 dişi birey "Osmanlı Ateş Kelebeği" (*Lycaena ottomana*) hepimiz için bir ilkti. O döneme kadar, ülke düzeyinde sadece Dimçay Vadisi'nde küçük bir popülasyon kaldığı düşünülen bir tür idi. Farklı bir lokasyonda ikinci bir koloni bulmuş olmanın verdiği heyecan tarife sığmaz cinsten idi. Bol sayıda fotoğraf aldıktan sonra, bir tane de erkek birey bulup foto almak istedik ancak başarılı olamadık.

Bir dere yatağına ulaşan yol boyunca pek çok farklı tür gördük. Dere yatağında da devam eden gözlem ile hem benim hem de Olcay hoca için yeni olan bir tür daha bulduk: “Küçük Benekli Melek” (*Pontia chloridice*). Dere boyunca uzanan dev çınar ağaçları görsel ziyafet sunar gibiydi. Dallar arasında bir

Akdeniz Şeytancı (*Cigaritis cilissa*) Ali Atahan

uçurtma edasıyla süzülen bir kelebek geldi, bize en fazla 3 m mesafede bir dala kondu: “Anadolu Şehzadesi” (*Thaleropsis ionia*). Fotoğraf makineleri yine bolca çalıştı. Son derece keyifli geçen bir günün ardından mutlu bir şekilde geri döndük. Bundan daha iyi bir tanışma gezisi düşünülebilir miydi?

Aradan iki yıl geçmişti. Şanlıurfa’da görev yaparken, o bölgenin keleklerini de bir taraftan çalışmak gerekiyordu. Bu amaçla zaman zaman

Halfeti’de kelebek arıyordum. Daha önce ülkemde canlı fotoğraflanmamış türlerden olan “Akdeniz Şeytancı” (*Cigaritis cilissa*) adlı güzeli bulunca ilk iş bu kelebek grubunu çok seven Olcay Hoca’ya haber vermek oldu. Ertesi hafta sonu direksiyonu

Antalya’dan Şanlıurfa’ya çevirip, Gülten Hanım ile birlikte geldiler. Toros yamaçlarında muazzam bir gezi ile beni ilklerle tanıştıran Yeğin çiftine, ben de ev sahipliği yapabilecektim. O nedenle ayrı bir anlamı olmuştu bu gezinin. Birkaç kelebek fotoğrafçısı daha katıldı bu etkinliğe. Halfeti girişindeki bozkır karakterli yamaçlarda bu sevimli kelebeği tekrar bulduğumuzda gruptaki herkes mutluluktan uçar gibi olmuştu.

Osthelder’in Zıpzı (*Spialia osthelderi*) Ali Atahan

“İran Zıpzı Perisi” (*Coenonympha saadi*), “Ağrı Esmer Perisi” (*Hyponephele wagneri*), “Osthelder’in Zıpzı” (*Spialia osthelderi*) gibi özel türleri de fotoğraflama şansı oldu. Keyifli geçen bir araziye daha güzel sonlandırmak için Fırat Nehri üzerinde kurulan yüzer restoranlardan birinde yemeğe geçip günü bitirdik.

Her zaman enerjik, pozitif ve birleştirici bir insan olan Olcay Hoca ve eşi ile birlikte gerçekleştirdiğim özellikle bu iki arazi, benim için apayrı bir anlam taşır. O iki günde almış olduğum kelebek fotoğraflarını

gördükçe içimi bir hüznü kaplıyor.

Yurdum kelekleri gibi, seni çok özleyeceğiz. Nur içinde uyu “mavi gömlekli, yakışıklı delikanlı”...

Olcaý Hoca'ya, Benden Bir Kertik

Seyfi KARAMAN

09-Haziran-2013 sabah erken saatlerde, Olcaý ve Gülten Yeğín çiftini Atatürk Havaalanı'ndan alıp, yeni tür *Satyrium pruni* (Kara Sevbeni)'yi fotoğraflamak üzere yola çıktık. Gülten Hanım ne kadar sessiz-vakursa; Olcaý Hoca da o gün, genel olarak konuşkan ve neşeli idi. Lüleburgaz'da ekiple buluşup; Kara Sevbeni için araziye vardık. Ancak yağışlı hava ve aramalara rağmen bir türlü hedef türü o gün bulamadık. Ertesi günü erkenden lokasyona gittik. Öğlene

yakın Olcaý Hoca; "bari buralarda bir ekip beklesin, biz *Heteropterus morpheus* (Beyaz Benekli Zıpızıp) ve diğer türlerden de gelmişken, güzel fotoğraflar çekelim" diye başka bir lokasyona gittik. Arazide birbir buçuk saat kaldıktan sonra beklenen telefon geldi. Hedef tür uçmaya başlamış. Arazide uçan iki adet çok da yıpranmış tür bile bizi memnun etmişti. Olcaý Hoca'nın, o yıl ilk kertiği idi ve çok da memnundu. Biz erkenden uçağa yetişmek üzere üçümüz araziden ayrıldık. Yolda ön tarafta, yanımda giderken, konumuz genelde kelebek üzerine söyleşiler devam ederken; "Hocam size bir kertik de ben söyleyeyim" dedim.

-Ne ki o dedi.

-*Aphantopus hyperantus* (Halkacık) dedim. "Bu keleşbeğı de yüklerseniz, tür sayınız 253 olur.

- Nasıl olur yüklemiş olmam lazım dedi.

Adameros sitesinde, *Satyrium pruni*'den sonra *Aphantopus hyperantus* yüklenmesinin sebebi böylelikle ben oldum. Olcaý Hoca, sayemde çekip de unuttuğu bir türü, yüklemiş oldu.

18-Mayıs-2014 tarihinde, Turgut Sarıgül ile Sivrihisar'a, *Neolycaena soezen'i* (Sözen'nin Yalancı Bakır) çekmeye gideceğiz. Turgut'la, Eskişehir kent merkezini geçtik, Afyon üzerinden gelen, Olcaý Hoca'yı Sivrihisar yakınlarında, kara yolunun kenarında bekledik. Aracı ile bize katılan Olcaý Hoca, bu araziye geçen sene (2013) gittiğini ama bulamadığını söyledi. Neyse ki arazide bizi bekleyen Ömer Toraman bir tane kertik yaptığını söyledi de bir umutla araziye ulaştık. Gidenler bilir, ufak tepeciklerle bezeli ağaçsız-uçsuz bucaksız değişik bir arazi. Olcaý Hoca, bizden ayrı o tepelerde bir kayboluyor-bir çıkıyor. Biz ekip olarak, 3-4 saat içerisinde tek tük yıpranmış bireylerden, çalılıkların arasında güç bela 3-4 kayıt aldık (ekip işi). Gülten Hanım bazen Olcaý Hoca'nın ortaya çıkmamasından endişeleniyor. Telefon açıyoruz. Sinirli, bulup ta, çekemediğini söylüyor. Bulduğumuz yerde olduğunu, burada çekebileceğini söyledik. Razi oldu; geldi ve bir birey çekti. Yeni bireyler çekmek için bulunduğumuz bölgeyi tekrar taramaya başladık-heyhat; uçan keleşbeğ yok. Rüzgar da bazen etkili oluyor. Benim dudaklarım yoğun ultra-viyole ışıklardan kavruldu. Yoruldum. Araca gidip, koruyucu krem sürüp, biraz dinleneceğim dedim ve ekipten ayrıldım. 30 metre sonra uçan bir *Soezen's Pseudocopper* çalılığa kondu. "Olcaý hoca koş burada" diye haykırmamla birlikte hemen çekimler ve dönüş. Sivrihisar'da Turgut'la ben atıştırmalık için bir köye vardık. Biraz dinlendik. Gülten Hanım aradı. "Bahçemizde çay içiyoruz; buyurun"

DELİDERVİŞ

Tamer ARDA

Hakan, Deliderviş'in kaybı üzerine özel bir bülten çıkarılacağını söylediğinde onunla alakalı ne paylaşabilirim diye düşündüm ve arşivime baktım. Sadece bir fotoğrafını bulabildim. Ve buna inanmadım.

2010 yılında Rize'de çekilmiş bir fotoğraf. Başka yok... Ki kendisini evinde ziyaret etmişliğim var. Kırklareli'de misafir etmişliğimiz var... Neden sadece bir fotoğraf? Cevabı aslında çok basit! Bu camiada arazi adabı ve ciddiyeti konusunda eşi olmayan bir isimden bahsediyoruz. Araziye çıkılmışsa gereği yapılır. Başka bir şey yapılmaz. Boşa vakit harcanmaz. Bir yerde dinleniliyorsa yine kelekler konuşulur.

Böyle yazınca sanki iş delisi, soğuk bir insandan bahsettim gibi anlayabilir tanımayanlar. Bilakis camiamızın en alçakgönüllü, en kalender insanından bahsediyoruz. Akıyla da kalbiyle de saygıyı ve sevgiyi sonuna kadar hak etmiş bir insandan bahsediyoruz.

Kaybımız çok büyük. Allah rahmet eylesin.

Kelebeklerin, Çocukların ve Notaların Kadim Dostu Olcay Hoca

Onat BAŞBAY

Ben çok geç tanıdım Olcay Yeğin Hocamızı. Kelebek aşkı ile bir araya geldiğimiz 2009 senesinin o sıcak ağustos sabahında ilk kez birlikte arazi yapma fırsatı buldum. Sultan Kelebeği aramak için Antalya Manavgat Titreyen Göle’de buluşmuştuk. Gezi öncesinde telefonda konuştuğumuzda bu gezi Olcay Hocamızı tanımama bir vesile olur diyerek sağ ayağımdaki ateli ve koltuk değneklerini unutup bir anda geliyorum demiştim. Ertesi sabah arazide buluştuğumuzda Olcay Hoca bizi her zamanki misafirperverliği ile karşılamıştı. Tüm gün arazi yapmış, ancak Sultan Kelebeği dahil aradığımız önemli türleri bir türlü görememiştik. Gün içerisinde Olcay Hocam bulduğu türleri o gür sesiyle bizle paylaşıyor, biz de hemen yanına koşup alanda az olan türleri fotoğraflamaya çalışıyorduk. Şu an bile halen “Çocuklar... machaon burada...” diye bize seslenen o gür sesi kulaklarımda...

Olcay Hoca’m la ilk karşılaştığımız o gün belki Sultan Kelebeği’ni bulamamıştık; ama ben her Sultan Kelebeği’ni gördüğümde hep Olcay Hoca’mı hatırlarım. Bu fotoğrafım da hocamıza armağan olalım.

O gün belki kelebek gözlemi için şanslı bir gün değildi; ama Olcay Hoca’m ile tanışmamızı sağladığı için şüphesiz özel bir gündü. Devamında Olcay Hoca’m la birçok kez karşılaştık ve birlikte arazi yapma fırsatı bulduk. Onun çektiği ve paylaştığı türün ilk karelerini gıpta ile izledik. Bizim gözümüzde iyi bir insan, başarılı bir kelebek gözlemcisiydi. Oysa bizim tanıdığımız Olcay Hoca gerçek Olcay Hoca’nın yalnızca bir bölümüydü. O aslında başarılı bir kariyere sahip, onu seven yüzlerce öğrencisi, asistanı, iş arkadaşı ve hastası minik çocukların göz bebeği bir doktordu. İyi bir aile reisi, şefkatli bir baba ve en önemlisi Gülten Hocamıza yoldaş, örnek bir eşi. Hobilerini ve boş zamanını bile sevgili eşi ile birlikte yapmaya çalışır, bir an olsun ailesini ihmal etmezdi. Böyle başarılı bir kariyere sahip örnek bir aile babası tabii ki kendine yakışan elit hobilere sahip olacaktı. Ülkemizdeki kelebeklerin neredeyse tamamına yakınına görme başarısına sahip bir kaç kişiden biriydi. Ayrıca bir müzik aşığı, yüzün üzerinde saz içeren koleksiyonu ile ufak çaplı bir müze sahibiydi. Ve tabi tüm bunların ötesinde çok iyi bir insan ve sevilen bir kişiydi Olcay Hocamız.

Ben onun bu hayatı dolu dolu ve güzel yaşadığını düşünüyorum. Tanıdığım çok az insan Olcay Hoca’mız gibi hayattayken yapmak istediklerini yapabilmiş, belki de bunlardan bir iki tanesi böyle bir hayat yaşarken çevresindeki insanları kırmadan ve incitmeden bir ömür geçirmiştir. Umarım şimdi mutlu olduğu bir yerde, tüm tanıyanların onu nasıl sevgi ve saygıyla uğurladığını görüyordur. Bu kadar onu seven insan, biriktirdiği hayatını mutlu bir şekilde tamamladığını düşünüyordur.

Işıklar içerisinde uyu Olcay Hoca’m, biz seni hep o güzel kalbinle ve gülen yüzünle hatırlayacağız.

Hocaların Hocası'na

Ali BALİ

Kelebeklerle yeni tanıştığım yıllarda birçok “kelebekçi” gibi benim de öğrendiğim ilk isim Olcay YeğİN'di. Ardından Ahmet Baytaş'ın “Türkiye'nin Kelebekleri- Doğa Rehberi” adlı kitabını edinip bu dünyaya tam anlamıyla bir giriş yaptım. O gün bu gündür de hala kelebeklerin büyüğü ile uyanıyorum her yeni güne.

Evet, Olcay YeğİN; bu dünyanın en güzel adamlarından biriydi. Ne zaman tanışırız diye hep heyecanlanıyor ve O'nunla karşılaşmamızın nasıl ve nerede olacağını hayal ediyordum.

Türkiye'de neredeyse ayak basılmadık yer bırakmamış bu adamla tanışmak ve ondan bir şeyler öğrenebilmek benim için altın değerindeydi.

Ülkemizde tespit edilmiş kelebek türlerinin neredeyse %90'ına yakın bir kısmını portfolyosunda barındıran bu adamı; yani “Hocaların Hocası” bu adamı tanımak, onunla sohbet edebilmek ne güzel bir duyguydu.

Bir gün Hatay'da gerçekleştireceğimiz bir kelebek arazisine O'nun da geleceğini duyunca çok heyecanlanmıştım. O günü ipele çekiyordum adeta. Nihayet bir Mayıs sabahı Osmaniye'den Mehmet Çelik, İrfan İşlek ve ben, Hatay'a doğru yola koyulduk. Ekibimizdeki diğer arkadaşlar Olcay Hoca ile daha önceden tanışmışlardı; ama ben ilk defa görecektim O'nu.

Oraya ulaştığımızda, asıl araziye varmadan önce, yol kenarında bekleyen Olcay Hoca'mızı ilk o zaman gördüm. Yanında eşi Gülten YeğİN Hanım, sevgili Ali Atahan Hoca'm ve daha sonra onlarla da tanışacağım, Turgut Sarıgül Hoca'm, Meryem Sürmeli ve Ahu İlbeyi Hanımefendiler de vardı buluşma noktasında. Hemen yolun kenarındaki çayırda Akdeniz Oykölösü'nün peşinden koşmuşlar ve orada hem dinlenip hem de sohbet ediyorlardı. Bizim de ekibe katılmamızla beraber, kısa bir konuşmanın ardından arabadan inmeden apar topar araziye doğru hareket ettik.

Araziye vardığımızda herkes arabalarından iniyor ve benim gözlerim Olcay YeğİN'i arıyordu. Onu bu sefer daha iyi gözlemlene şansım olacaktı. Nihayet! Uzun ince boylu, üzerinde gri bir avcı yeleği ile

Olcay Hoca'mı arabadan inerken gördüm. Hemen yanına gittim, adımlı söyledim ve kendisi ile tanışmam böyle oldu. Sonra eşi Gülten Hanım ve diğer arkadaşlarla da tanıştım.

Hiç yerinde durmuyordu adeta. Bir oraya bir buraya kelebeklerin ardından koşuşturuyordu. O'nun bu tükenmez enerjisine hayran kaldım.

Oldukça yorulmuş ve bir çay molası vermiştik. Bizler, Ahu ve Meryem Hanım'ın getirdiği nefis börek ve çöreklerle meşgulken, onun gözleri hala etrafta uçan kelebeklerin üzerindeydi.

Bir anda yerinden bir ok gibi fırladı ve bir çırpıda kayalıkların üzerine çıktı. Ardından deklanşöre sesleri gelmeye başladı. Kelebeklerin onun için ne kadar önemli ve vazgeçilemez bir tutku olduğunu ilk o zaman fark etmiştim.

Daha sonra yine bir mola esnasında kendisi ile pek uzun sayılmayan ama benim için çok kıymetli bir sohbet etme fırsatı buldum.

Biraz sağlığından bahsetti, biraz kelebeklerden, biraz bu işe benim gibi yeni heves etmiş insanlardan, biraz doğadan, biraz ülke meselelerinden.

Arazi bitti, vedalaştık ve herkes evlerine dağıldı...

Benim ise heybemde çok güzel bir insanın çok kıymetli hatıraları vardı...

O'nunla bu hayattayken tanışıp konuşma fırsatı bulabildiğim için kendimi çok şanslı hissediyordum.

Daha çok şey öğrenecektik senden...

Daha çok saz çalıp türküler söyleyecektin bize...

Daha çok kelebek peşinde koşacaktık belki...

Her yerde uçuşuyor rengarenk perilerin...

Hepsi etrafını sarmıştır şimdi...

En güzel kelebekler kanadın,

En güzel çiçekler mekanın olmuştur şimdi...

Seni çok özleyeceğiz güzel insan...

BÜLTENİN YAPIMINDA EMEĞİ GEÇENLER**YAYIN KURULU**

Ali BALİ
Hakan YILDIRIM
Onat BAŞBAY

YAYIN YÖNETİMİ

Ali BALİ
Hakan YILDIRIM
Onat BAŞBAY

**BÜLTENE YAZI GÖNDERENLER
ve ARAŞTIRMA EKİBİ**

Ahu İLBEYİ
Ali ATAHAH
Ali BALİ
Hakan YILDIRIM
Murat GENÇ
Oktay SUBAŞI
Onat BAŞBAY
Seyfi KARAMAN
Tamer ARDA
Ufuk KARACA

REDAKSİYON

Ali BALİ
Hakan YILDIRIM
Onat BAŞBAY

ÖN-ARKA KAPAK ve ÖNSÖZ TASARIMINDA KULLANILAN FOTOĞRAFLAR

Oktay SUBAŞI

GRAFİK-TASARIM

Ali BALİ